

Nâng cao năng lực nghề nghiệp cho sinh viên ngành cao đẳng mầm non Trường Cao đẳng Lai Châu thông qua rèn luyện một số kỹ năng mềm

Tạ Thị Hợp

Giảng viên khoa Sư phạm, Trường Cao đẳng Lai Châu

Received: 21/10/2024; Accepted: 25/10/2024; Published: 30/10/2024

Abstract: This article presents the importance of improving professional capacity for students of the Early Childhood Education College at Lai Chau College through training soft skills. In the context of educational innovation, in addition to professional knowledge, skills such as communication, teamwork, time management, problem solving and creativity are increasingly necessary for students to meet the practical requirements of the profession. The article analyzes the soft skills needed for preschool teachers and proposes measures to develop these skills, including organizing seminars, internships, participating in extracurricular activities and applying information technology in learning. Thereby, the article emphasizes the role of soft skills in helping students become more confident, improve their adaptability and meet the requirements of the current labor market.

Keywords: Soft skills, professional capacity, students, preschool education...

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay, việc nâng cao năng lực nghề nghiệp cho sinh viên ngành Giáo dục Mầm non đóng vai trò quan trọng, nhằm đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của xã hội. Theo nghiên cứu của UNESCO (2014), “Năng lực nghề nghiệp không chỉ bao gồm kiến thức chuyên môn mà còn phải tích hợp các kỹ năng mềm cần thiết cho việc làm trong môi trường giáo dục hiện đại.” Điều này cho thấy rằng, ngoài kiến thức chuyên môn, sinh viên cần được trang bị những kỹ năng mềm để có thể đối phó hiệu quả với những thách thức trong công việc. Tại trường Cao đẳng Lai Châu, bên cạnh việc đào tạo kiến thức chuyên môn, nhà trường đã và đang chú trọng đến việc rèn luyện kỹ năng mềm cho sinh viên. Các hoạt động này bao gồm tổ chức hội thảo, khóa học chuyên đề, và các chương trình thực tập thực tế, nhằm giúp sinh viên phát triển các kỹ năng như giao tiếp, làm việc nhóm, và giải quyết vấn đề. Đây là yếu tố then chốt giúp sinh viên tự tin, năng động và linh hoạt trong môi trường làm việc thực tế. Như tác giả Nguyễn Thị Minh (2021) đã nhấn mạnh, “Kỹ năng mềm không chỉ là những công cụ hữu ích mà còn là yếu tố quyết định giúp người học thành công trong nghề nghiệp.” Sự chú trọng vào phát triển kỹ năng mềm sẽ giúp sinh viên ngành Giáo dục Mầm non tại trường Cao đẳng Lai Châu không chỉ chuẩn bị tốt cho công việc mà còn góp phần nâng cao chất lượng

giáo dục cho thế hệ tương lai.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Tầm quan trọng của kỹ năng mềm trong nghề nghiệp giáo dục mầm non

Kỹ năng mềm là những kỹ năng liên quan đến cách sinh viên giao tiếp, làm việc nhóm, giải quyết vấn đề và quản lý thời gian. Đối với sinh viên ngành mầm non, kỹ năng mềm không chỉ hỗ trợ trong việc giảng dạy và quản lý lớp học, mà còn giúp xây dựng mối quan hệ tốt với phụ huynh, đồng nghiệp và cộng đồng.

Trong thực tế, các giáo viên mầm non cần kỹ năng giao tiếp để truyền đạt kiến thức một cách sinh động và hấp dẫn, kỹ năng quản lý thời gian để cân bằng giữa giảng dạy và các hoạt động khác, cũng như kỹ năng giải quyết vấn đề để xử lý các tình huống phát sinh trong lớp học. Việc thiếu hụt những kỹ năng này có thể ảnh hưởng tiêu cực đến chất lượng giảng dạy và sự phát triển của trẻ.

2.2. Những kỹ năng mềm cần thiết đối với sinh viên ngành Giáo dục Mầm non

- Kỹ năng giao tiếp: Kỹ năng giao tiếp là một trong những yếu tố quan trọng giúp sinh viên ngành Giáo dục Mầm non thành công trong công việc. Sinh viên cần biết cách truyền đạt thông tin một cách rõ ràng, dễ hiểu và phù hợp với từng đối tượng khác nhau, bao gồm trẻ em, phụ huynh và đồng nghiệp. Khi giao tiếp với trẻ, sinh viên cần sử dụng ngôn

ngữ đơn giản, sinh động và giọng điệu âm áp để thu hút sự chú ý và khuyến khích trẻ tham gia vào các hoạt động. Đối với phụ huynh, việc giao tiếp đòi hỏi sự chuyên nghiệp, cởi mở và đồng cảm, nhằm xây dựng mối quan hệ hợp tác, giúp phụ huynh hiểu và hỗ trợ tốt hơn cho quá trình học tập và phát triển của trẻ. Khi làm việc với đồng nghiệp, sinh viên cần biết cách lắng nghe, chia sẻ ý kiến và phối hợp để cùng nhau giải quyết các vấn đề phát sinh trong công việc. Kỹ năng giao tiếp tốt giúp sinh viên tạo được sự kết nối và xây dựng môi trường giáo dục mầm non thân thiện, hỗ trợ tích cực cho sự phát triển của trẻ.

- Kỹ năng làm việc nhóm: Kỹ năng làm việc nhóm là yếu tố quan trọng giúp sinh viên ngành Giáo dục Mầm non phối hợp hiệu quả với các giáo viên khác trong trường để tổ chức các hoạt động giảng dạy và ngoại khóa cho trẻ. Khi làm việc nhóm, sinh viên cần biết cách chia sẻ trách nhiệm, phân công công việc rõ ràng và hỗ trợ lẫn nhau để đạt được mục tiêu chung. Điều này bao gồm khả năng lắng nghe ý kiến của người khác, tiếp nhận và xử lý phản hồi một cách tích cực, cũng như đưa ra các đề xuất sáng tạo để cải thiện chất lượng hoạt động. Đặc biệt, trong môi trường mầm non, các giáo viên thường phải cùng nhau lập kế hoạch tổ chức sự kiện, quản lý lớp học và theo dõi sự phát triển của trẻ. Việc phối hợp tốt trong nhóm giúp đảm bảo các hoạt động được triển khai suôn sẻ, đồng thời tạo ra môi trường học tập năng động, hỗ trợ sự phát triển toàn diện cho trẻ. Kỹ năng làm việc nhóm còn giúp sinh viên phát triển tính kỷ luật, khả năng thích nghi và linh hoạt trong giải quyết các tình huống bất ngờ, qua đó nâng cao năng lực nghề nghiệp và khả năng hợp tác lâu dài trong tương lai.

- Kỹ năng quản lý thời gian: Kỹ năng quản lý thời gian là yếu tố quan trọng giúp sinh viên ngành Giáo dục Mầm non sắp xếp công việc một cách khoa học và hiệu quả, từ đó tối ưu hóa quá trình giảng dạy và tránh căng thẳng, quá tải. Sinh viên cần biết cách lập kế hoạch cho các hoạt động hàng ngày, phân chia thời gian hợp lý giữa giảng dạy, chuẩn bị bài học, và các nhiệm vụ hành chính. Điều này không chỉ giúp đảm bảo tiến độ công việc mà còn tạo điều kiện để sinh viên có thời gian nghỉ ngơi và chăm sóc bản thân. Bên cạnh đó, kỹ năng quản lý thời gian còn bao gồm việc ưu tiên những nhiệm vụ quan trọng, giải quyết công việc gấp trước, và dành thời gian cho việc theo dõi, đánh giá sự tiến bộ của trẻ. Khi biết cách tổ chức thời gian hiệu quả, sinh viên có thể tập trung hơn vào việc cải thiện chất lượng giảng dạy, chuẩn

bị các hoạt động phù hợp với nhu cầu phát triển của trẻ, và linh hoạt điều chỉnh kế hoạch khi gặp các tình huống bất ngờ. Điều này không chỉ giúp sinh viên giảm bớt áp lực mà còn nâng cao năng suất và chất lượng công việc, góp phần tạo ra môi trường học tập tích cực cho trẻ.

- Kỹ năng giải quyết vấn đề: Kỹ năng giải quyết vấn đề là một trong những kỹ năng thiết yếu mà sinh viên ngành Giáo dục Mầm non cần phát triển để đối phó hiệu quả với những tình huống khó khăn có thể xảy ra trong quá trình giảng dạy. Khi gặp phải trẻ quấy khóc, sinh viên cần biết cách xác định nguyên nhân, từ đó áp dụng các phương pháp phù hợp như tạo sự an tâm cho trẻ, sử dụng các trò chơi hoặc hoạt động hấp dẫn để chuyển hướng sự chú ý. Đối với các xung đột giữa các bé, kỹ năng này giúp sinh viên xử lý tình huống một cách khéo léo, khuyến khích trẻ giao tiếp và tìm kiếm giải pháp cùng nhau, từ đó giúp trẻ học cách giải quyết mâu thuẫn một cách hòa bình. Bên cạnh đó, sinh viên cũng cần có khả năng giao tiếp hiệu quả với phụ huynh khi gặp phải các vấn đề như sự không hài lòng về phương pháp giảng dạy hoặc sự phát triển của trẻ. Kỹ năng giải quyết vấn đề không chỉ giúp sinh viên ứng phó linh hoạt với các tình huống phát sinh mà còn góp phần xây dựng mối quan hệ tốt đẹp giữa giáo viên, trẻ và phụ huynh, tạo ra một môi trường giáo dục tích cực và hỗ trợ cho sự phát triển toàn diện của trẻ.

- Kỹ năng sáng tạo: Kỹ năng sáng tạo là yếu tố quan trọng giúp sinh viên ngành Giáo dục Mầm non tổ chức các hoạt động học tập phong phú và thu hút cho trẻ. Để kích thích sự hứng thú và khám phá của các bé, sinh viên cần phát huy tính sáng tạo trong việc thiết kế đồ chơi, trò chơi học tập, và các hoạt động nghệ thuật. Việc này không chỉ giúp trẻ tiếp cận kiến thức một cách vui vẻ mà còn phát triển khả năng tư duy phân biện và sáng tạo của các em. Sinh viên có thể tạo ra các trò chơi học tập kết hợp giữa học và chơi, sử dụng các vật liệu sẵn có hoặc tái chế để thiết kế đồ chơi độc đáo và thú vị, từ đó khuyến khích trẻ tham gia vào quá trình học hỏi một cách tích cực. Đồng thời, các hoạt động nghệ thuật như vẽ tranh, làm thủ công, hay biểu diễn kịch giúp trẻ thể hiện bản thân, khám phá khả năng sáng tạo của mình và phát triển các kỹ năng xã hội. Kỹ năng sáng tạo không chỉ làm phong phú thêm chương trình giảng dạy mà còn tạo ra môi trường học tập sinh động, khuyến khích trẻ tự tin thể hiện ý tưởng và khám phá thế giới xung quanh. Qua đó, sinh viên không chỉ là người truyền đạt kiến thức mà còn là nguồn cảm

hứng cho sự sáng tạo của trẻ, giúp các em phát triển toàn diện về thể chất, tinh thần và trí tuệ.

2.3. Biện pháp nâng cao kỹ năng mềm cho sinh viên ngành Giáo dục Mầm non

Trường Cao đẳng Lai Châu đã triển khai nhiều biện pháp nhằm nâng cao kỹ năng mềm cho sinh viên, trong đó bao gồm:

Một là, Nhà trường thường xuyên tổ chức các buổi hội thảo và khóa học chuyên đề nhằm nâng cao kỹ năng mềm cho sinh viên, bao gồm các kỹ năng quan trọng như giao tiếp, làm việc nhóm, quản lý thời gian và giải quyết vấn đề. Các buổi hội thảo thường có sự tham gia của các chuyên gia giàu kinh nghiệm trong lĩnh vực giáo dục, giúp sinh viên có cơ hội tiếp cận với những kiến thức mới mẻ và cập nhật, cũng như học hỏi từ những tình huống thực tế mà các chuyên gia chia sẻ. Các khóa học chuyên đề được thiết kế với nhiều bài tập thực hành và các tình huống giả lập, giúp sinh viên không chỉ nắm vững lý thuyết mà còn biết cách áp dụng hiệu quả vào các tình huống thực tiễn trong lớp học và cuộc sống. Thông qua những hoạt động này, sinh viên có cơ hội phát triển toàn diện cả về kiến thức và kỹ năng, tự tin hơn khi đối mặt với các thách thức nghề nghiệp trong tương lai. Những trải nghiệm thực tế này giúp sinh viên trưởng thành hơn, nâng cao khả năng thích nghi và đáp ứng tốt hơn các yêu cầu công việc sau khi ra trường. - Thực tập tại các trường mầm non: Thực tập là cơ hội để sinh viên áp dụng những kiến thức và kỹ năng đã học vào thực tế. Tại đây, các em sẽ gặp phải những tình huống đa dạng, giúp rèn luyện và nâng cao kỹ năng giải quyết vấn đề và quản lý lớp học.

Hai là, Nhà trường khuyến khích sinh viên tích cực tham gia các hoạt động ngoại khóa, bao gồm các câu lạc bộ, hoạt động văn nghệ, thể thao, tình nguyện, và các dự án cộng đồng. Những hoạt động này không chỉ mang lại cơ hội thư giãn, giải tỏa căng thẳng sau những giờ học tập căng thẳng mà còn giúp sinh viên phát triển các kỹ năng xã hội quan trọng. Qua việc tham gia vào các đội nhóm hoặc tổ chức sự kiện, sinh viên được rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm, nâng cao khả năng giao tiếp, lãnh đạo, và quản lý thời gian hiệu quả. Hơn nữa, thông qua việc tham gia các hoạt động cộng đồng, sinh viên có cơ hội xây dựng và củng cố các mối quan hệ, mở rộng mạng lưới kết nối, đồng thời hiểu rõ hơn về trách nhiệm xã hội. Những trải nghiệm này không chỉ giúp sinh viên phát triển bản thân một cách toàn diện mà còn tạo nền tảng vững chắc cho sự nghiệp sau này, giúp họ trở nên tự tin và linh hoạt hơn trong môi trường làm việc thực tế.

Ba là, Nhà trường tích cực khuyến khích sinh viên sử dụng công nghệ thông tin trong quá trình học tập và tổ chức các hoạt động, nhằm bắt kịp với xu hướng của thời đại số hóa. Việc áp dụng các công cụ kỹ thuật số như phần mềm trình chiếu, các nền tảng học tập trực tuyến, ứng dụng quản lý công việc và các công cụ thiết kế đồ họa giúp sinh viên không chỉ làm quen với việc sử dụng công nghệ một cách hiệu quả mà còn nâng cao nhiều kỹ năng mềm quan trọng. Thông qua việc sử dụng công nghệ, sinh viên rèn luyện được khả năng tư duy sáng tạo, giải quyết vấn đề, và quản lý thời gian hiệu quả khi phải thực hiện các bài tập hoặc dự án có sự hỗ trợ của công nghệ. Bên cạnh đó, việc tham gia vào các lớp học trực tuyến, hội thảo ảo, hay sử dụng các ứng dụng để làm việc nhóm còn giúp sinh viên phát triển kỹ năng giao tiếp số, làm việc từ xa và hợp tác trong môi trường số. Nhờ đó, sinh viên không chỉ nâng cao năng lực nghề nghiệp mà còn chuẩn bị sẵn sàng để đối mặt với những thay đổi nhanh chóng trong lĩnh vực giáo dục và các ngành nghề khác trong thời đại công nghệ 4.0.

3. Kết luận

Việc nâng cao năng lực nghề nghiệp thông qua rèn luyện kỹ năng mềm là một trong những chiến lược quan trọng của trường Cao đẳng Lai Châu. Những kỹ năng này không chỉ giúp sinh viên trở thành những giáo viên mầm non giỏi, mà còn chuẩn bị cho họ khả năng thích nghi và phát triển trong một môi trường giáo dục luôn thay đổi. Nhà trường sẽ tiếp tục cải tiến các phương pháp đào tạo để mang lại chất lượng giáo dục tốt nhất cho sinh viên.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Nguyễn Thị Phương Hoa (2020), “Giáo dục kỹ năng mềm cho sinh viên các trường cao đẳng, đại học ở Việt Nam”, Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.
- [2]. Phạm Thị Hòa (2019), “Phát triển năng lực nghề nghiệp cho sinh viên ngành Giáo dục Mầm non thông qua hoạt động thực tập”, Tạp chí Giáo dục và Phát triển.
- [3]. Trần Minh Tiến (2018), “Ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy và rèn luyện kỹ năng mềm cho sinh viên”, Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam.
- [4]. Hoàng Thị Thu Hà (2021), “Vai trò của hoạt động ngoại khóa trong rèn luyện kỹ năng xã hội cho sinh viên”, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [5]. Nguyễn Văn Hòa (2022), “Rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho sinh viên ngành Giáo dục Mầm non”, Tạp chí Khoa học và Công nghệ Giáo dục.